

Oudheidkundige Kring 'Geertruydenberghe'

Opgericht op 12 november 1974
Omvat de plaatsen Geertruidenberg, Raamsdonk en Raamsdonksveer

KringNieuws

Hart voor Historie

Colofon

41e jaargang, nummer 4,
april. 2015
KringNieuws verschijnt 8x
per jaar

Secretariaat:

Nassastraat 13 4931 XE
Geertruidenberg
Telefoon: 0162-520519

e-mail:

info@oudheidkundige-kring-geertruidenberg.nl

Redactie:

John François

Kopij voor KringNieuws
john.francois@hotmail.com

Sluitingsdatum kopij:

23 april 2015 *
24-09-2015

* Niet definitief

Druk: Ergon, grafimedia te
Eindhoven

Afzonderlijke hoogtepunten:

Lezing / verslag ALV	1
Vervolg verslag ALV	2
Verslag website	3
Excursie	4
Heemdagen	5
Divers nieuws	6

Bezoek onze website!

Ga naar:

www.oudheidkundige-kring-geertruidenberg.nl

Speciale aandacht

www.canon-geertruidenberg.nl

Rekeningnummer:

Rabobank
NL42 RABO 0115 6003 10
KvK nr. 40271212

Lezing: Twee honderd jaar binnenvaart in Nederland

Datum: **dinsdag 14 april 2014** **Let op dag is afwijkend!!**
Spreker: Ruud Filarski.
Locatie: Theaterzaal van Cultureel Centrum 'De Schattelijjn'
Tijd: 20.00 uur

Dinsdag 14 april houdt Ruud Filarski een lezing in Cultureel centrum de Schattelijjn te Geertruidenberg over twee honderd jaar geschiedenis van de binnenvaart.

Ruud Filarski was binnen Rijkswaterstaat jarenlang verantwoordelijk voor het onderzoekswerk dat ten behoeve van de binnenvaart en het goederenvervoer werd verricht. Later heeft hij zich omgeschoold tot een prominent vervoershistoricus, die inmiddels een aantal bekende standaardwerken op zijn naam heeft. Hij deed onderzoek naar de ontwikkeling van de binnenvaart tussen 1800 en 2014 en schreef er een prachtig boek over: "Tegen de stroom in."

De lezing zal vooral gaan over de veranderende sociale positie van de schipper en zijn gezin. Onderwerpen als de ontwikkeling van de vloot en de technologische vernieuwing, de aard en omvang van het vervoer, de concurrentie tussen de vervoermiddelen, de strijd tussen bevrachters, reders, verladings en schippers en de rol van de overheid bij de organisatie van de vervoersmarkt komen dan, voor zover die het leven van de schipper en zijn gezin beïnvloeden,

vanzelf ook aan de orde.

Het boek "Tegen de stroom in" is deze avond in te zien en te koop.

Deze lezing van de Oudheidkundige Kring Geertruydenberghe begint om 20.00 uur. De toegang is gratis.

De toegang is gratis ook voor niet leden

Dit is de laatste lezing dit voorjaar zie de rubriek divers nieuws voor de planning van lezingen in het najaar.

Verslag ALGEMENE LEDENVERGADERING d.d. 19 maart 2015

Op donderdag 19 maart 2015 vond in de Schattelijjn, de Algemene Ledenvergadering 2015 van de OKG plaats. Zo'n 30 leden woonden de vergadering bij.

Tijdens de opening vroeg de voorzitter Jan van Gils, een moment stilte voor de in 2014/2015 overleden OKG leden te weten: mev. Spoorenberg- van Weij en de heren Martin Robben, Jan van Gerwen, Wim Stam, Frans van Beijsterveldt en John van Zuidam.

Bij de behandeling van het jaarverslag 2014 memoreert de voorzitter aan enkele highlights uit het afgelopen jaar, zoals de nieuwe boekuitgave van Panden en Standen Elfhuzen 7, de tentoonstelling '100 jaar elektriciteit in Geertruidenberg' met ruim 4400 bezoekers, verder het 40 jarig jubileum van de OKG, met de zeer geslaagde feestexcursie per boot naar het historische Dordrecht.

Ook het gereedkomen van de internetsite www.geertruidenbergopdekaart.nl, mag als een mijlpaal gezien worden.

Met 'n enkele aanpassing wordt het jaarverslag 2014, met dank de secretaris Chris van den Heijkant, goedgekeurd.

Bij de agenda punten over de financiële aspecten van Kring geeft de voorzitter aan dat het afgelopen boekjaar twee penningmeesters op de centjes' gepast hebben.

Oorzaak hiervan was het vertrek, om persoonlijke redenen, uit het bestuur, van penningmeester mevrouw Willy van Beijsterveldt-Nieuwenhuijzen halverwege het jaar. De heer Ron Ahrens heeft vanaf dat tijdstip, de taak als penningmeester op zich genomen.

Na enkele vragen over het financiële jaarverslag, de heldere antwoorden van de penningmeester, en het advies van de kascommissie, welke bestond uit de heren Theo Hessing en Jan Serraris, werd unaniem besloten hem te dechargeren voor zijn financieel beleid in 2014.

Ook de begroting voor 2015 werd goedgekeurd.

Voor volgend jaar werden de heren Jan Serraris en Jan Vink als kascommissie gekozen.

Bij het volgende agendapunt zijnde 'Goedkeuring OKG Beleidsplan 2015-2020' werd na enkele toegezegde aanpassingen en toevoegingen, het plan met algemene stemmen goedgekeurd.

De voorzitter zegde toe dat het bestuur met grote inzet, de voornemens uit dit plan zal trachten te verwezenlijken.

Het volgende belangrijke punt was de verkiezing van een nieuw bestuurslid.

Met de komst van Anton Krols in het bestuur is het quorum weer aanwezig. Foto: Jan Domenie

De heer Anton Krols had zich kandidaat gesteld. Anton is 62 jaar, woonachtig in Geertruidenberg, docent aan het Dongemond College te Raamsdonksveer, voormalig bestuurslid van de Bergse Batterij, voormalig gemeenteraadslid, en nog thans nog bestuurslid van een

politieke partij.

Een prima CV vond de vergadering en Anton werd dan ook met algemene stemmen en applaus in het bestuur gekozen.

Een vast agendapunt tijdens de ALV is het huldigen van jubilarissen. Het waren er dit jaar drie. De eerste was de heer Aad de Witte, welke 25 jaar onafgebroken lid van de Kring is. Helaas kon Aad niet aanwezig zijn, maar de voorzitter beloofde dat hij zijn oorkonde en attentie toch zal ontvangen.

Hierna volgde de eerste 40 jarige jubilaris van de avond, de heer Frits Niessen uit Raamsdonksveer. Hij ontving een oorkonde met attentie en mooie woorden van dank van de voorzitter voor zijn 40 jarige trouw aan de Kring.

Frits zelf memoreerde met een gulle lach, dat 40 jaar geleden Bas Zijlmans de schuld was van zijn toetreden tot de Kring, waarvan hij overigens nooit spijt heeft gehad.

Frits Niessen 40 jaar OKG lid
Foto: Jan Domenie

Arjan van Loon ontvangt uit handen van de voorzitter de oorkonde van het erelidmaatschap van de Kring.
Foto: Jan Domenie

Dan de tweede 40 jarige jubilaris, de heer Arjan van Loon. Hij is bijna 40 jaar redactielid van het zeer gewaardeerde OKG kwartaalperiodiek 'De Dongebode', auteur van diverse boeken welke door de Kring zijn uitgegeven zoals de serie 'Pand en Standen in Geertruidenberg, Beeldig Geertruidenberg en van talloze artikelen in De Dongebode.

Alles bij elkaar ruim voldoende om het bestuur te doen besluiten om de benoeming van Arjan als erelid van de Kring aan de Algemene Ledenvergadering voor te dragen.

Onder luid applaus, stemde de vergadering graag in om Arjan op deze wijze te eren. Ook hij ontving de bijbehorende oorkonde plus attentie en een bos bloemen voor zijn echtgenote.

In zijn dankwoord zegde Arjan toe nog zolang mogelijk zijn krachten voor de Kring in te zetten.

Na de rondvraag, sloot de voorzitter, met dank aan de aanwezige, de vergadering en nodigde een ieder uit zich naar de theaterzaal te begeven voor de lancering van de door de OKG in samenwerking met het Regionaal Archief Tilburg ontwikkelde internetsite 'Geertruidenberg op de kaart'.(zie elders het verslag hiervan)

Verslag van de lancering 'Geertuidentberg op de kaart'

Datum: donderdag 19 maart 2015
 Presentatoren: Luud de Brouwer, Gert-Jan de Graaf (Beiden werkzaam bij het RAT)
 Locatie: Theaterzaal van Cultureel Centrum 'De Schattelijn'
 Tijd: **20.30 uur**

Aansluitend aan de jaarlijks Algemene Leden Vergadering van de Kring vond in de theaterzaal van de Schattelijn de lancering van de nieuwe website 'Geertuidentberg op de kaart' plaats.

Het was de tweede poging om deze lancering te organiseren. Om technische redenen moest namelijk de eerst geplande presentatie, in november 2014, worden afgelast.

Om 20.30 uur leidde OKG voorzitter Jan van Gils, voor een goed gevulde zaal, de lancering in. Hij heette alle aanwezigen van harte welkom, in het bijzonder de wethouder van o.a. Kunst en cultuur, Monumentenzorg van de Gemeente Geertuidentberg, de heer Jan van Lith, en de ambtenaren Robert Celie en Marjolijn van Oosterhout. Verder was hij verheugd met de komst van vertegenwoordigers vanuit het VVV Geertuidentberg, en van de bevriende heemkundekringen Raamsdonk en Made en Drimmelen.

Het Regionaal Archief Tilburg (R.A.T.) werd vertegenwoordigd door de heer Luud de Brouwer, projectleider, welke de nieuwe website presenteerde en van uitleg voorzag. Hij maakte op heldere wijze duidelijk hoe de website tot stand is gekomen en gebruikt kan worden.

Nog in het kader van de feesten '800 jaar stadsrechten' heeft het R.A.T. de website financieel en technisch mogelijk gemaakt. Zij biedt deze applicatie via en met medewerking van de

Oudheidkundige Kring 'Geertuidentberghe' aan, aan de bevolking van Geertuidentberg.

De Kring heeft middels de OKG leden Cees Kerst en Ans Spee voor de historische inhoud van de website gezorgd.

Luud benadrukte dat de website continue kan worden aangevuld en verbeterd.

Deze is te bereiken via de link: www.geertuidentbergopdekaart.nl

Op deze site kunnen alle monumenten van de gemeente Geertuidentberg, in een Google-maps omgeving, op de computer worden bekeken en de daarbij behorende historische informatie worden opgevraagd.

Na de lancering gaf de heer Gert Jan de Graaf, hoofd van het R.A.T. een uiteenzetting hoe het Regionaal Archief in Tilburg werkt. Deze uitleg verduidelijkte wat het RAT voor onze gemeente en particulieren kan betekenen. Via de website van het archief www.regionaalarchieftilburg.nl kan door iedereen allerlei informatie worden verkregen. Hij benadrukte echter dat iedereen altijd persoonlijk met zijn of haar vragen welkom is in het Archief aan de Kazernehof 75 in Tilburg.

Luud de Brouwer presenteert de website 'Geertuidentberg op de kaart'

Foto: Jan Domenie

Wandelexcursie langs de Houtse Linie

Op zaterdagmiddag 30 mei 2015 organiseert de OKG een 'kleine excursie' in de vorm van een wandeltocht langs de Houtse Linie, vanuit Made.

De wandeltocht vindt plaats onder begeleiding van ons OKG lid, de heer Cor Knoop welke deskundige is op het gebied van de Houtse Linie.

De wandeling gaat 1,5 á 2 uur duren en voert langs verdedigingswerken uit de 80 jarige oorlog tegen de Spanjaarden.

Het vertrek van de wandeltocht is gepland om 14.00 uur vanaf het startpunt Houteindsestraat nr. 15. In Made.

Goede wandelschoenen zijn aanbevolen. Ook is aan te raden eventueel iets te eten en te drinken meenemen, onderweg zijn er geen horeca gelegenheden. Ook het weer hebben we niet in de hand, dus een regenjackje kan nodig zijn.

Deelnemen aan deze excursie kan op twee manieren:

- Per fiets vertrek om 13.00 uur en verzamelen bij Museum 'de Roos', Markt, te Geertruidenberg. De heer Anton Krols zal deze groep naar Made begeleiden.
- Per auto op eigen gelegenheid naar Made Houteindsestraat 15. Parkeerplaatsen zijn voldoende aanwezig. Start wandeling om: 14.00 uur

Deelname is gratis en U kunt zich aanmelden bij het OKG bestuurslid; Anton Krols via email: a.krols@ziggo.nl

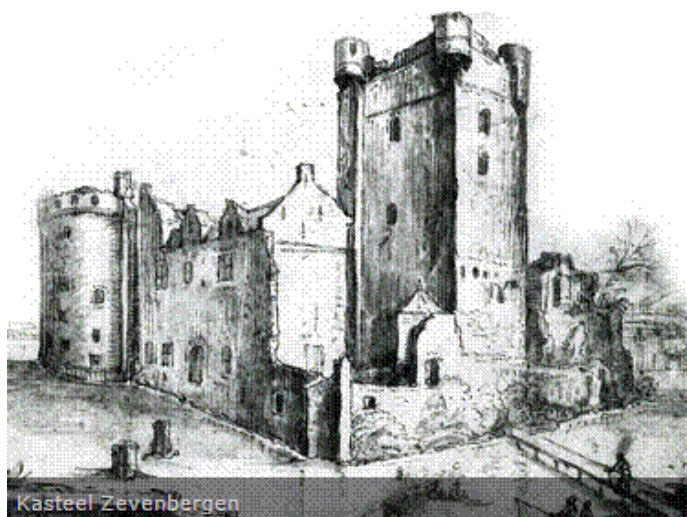
of per telefoon na 16.30 uur naar 06-51282297. Graag aangeven of U per fiets deelneemt of op eigen gelegenheid per auto

De Houtse Linies zijn voor een deel aangelegd in de tijd van de belegering van Breda in 1625. De Spaanse veldheer markies De Spinola omsingelde toen Breda met een dubbele ring van forten, aan elkaar gekoppeld door wallen en water. Op deze manier kon hij voorkomen, dat versterkingen van buitenaf bij de belegerde stad konden komen. Tussen de linies verschanste zich het Spaanse leger. De buitenste ring diende om aanvallen van de Staatse troepen onder leiding van Frederik Hendrik af te slaan. De omsingelingslinie liep over Den Hout, Terheijden naar Breda. De Spinolaschans westelijk van Den Hout herinnert er nog aan. Het verdedigen van de Houtse Linies was simpel. Op de opgeworpen hoogte stonden kanonnen, de opritten voor de kanonnen zijn nog zichtbaar. De tussenliggende stukken konden ze onder water zetten. Geen doorkomen aan. Het tweede leven van de Houtse Linies begon in 1694 toen Menno van

Coehoorn - oppervestiging-bouwmeester van de Republiek - de Zuiderwaterlinie ontwierp, een aaneenschakeling van vestingsteden, inundatiegebieden (onder water te zetten land) en linies in zigzagvorm. De Zuiderwaterlinie liep net ten zuiden van Made. In tijden van oorlog vormden hier de stad Geertruidenberg, de inundatie van De Brieltjens, de Linie van Den Hout, de Linie van het Munnikenhof en de vesten van Breda de verdedigingsketen.

Ligging van Kasteel van Zevenbergen staat nu wel vast

ZEVENBERGEN - De Kasteeltuin tussen de Bartholomeuskerk en de Neerhofstraat in Zevenbergen zal zo worden ingericht dat de geschiedenis van het Kasteel van Zevenbergen er zal herleven.

Inmiddels zijn er stapels rapporten geschreven over het gebied in het centrum van Zevenbergen.

Er is al vier keer gezocht naar restanten van het kasteel en er is ook gekeken naar eventuele vervuiling van de toekomstige Kasteeltuin.

Bij al dat graaf- en spuurwerk stuiten de onderzoekers op resten die wijzen op het kasteel. Maar ze vonden ook lood en kwik.

Uitnodiging tot deelname aan de Brabantse Heemdagen 2015.

De Oudheidkundige Kring "Geertruydenberghe", de heemkundekring "Made en Drimmelen", en de Zwaluwse Heemkundekring "Willem Snickerieme" organiseren dit jaar in samenwerking met Brabants Heem, de 67e bijeenkomst van de Brabantse Heemdagen en wel op donderdag 6 en vrijdag 7 augustus 2015 en nodigen U van harte uit tot deelname aan deze dagen.

Het thema dit jaar is: "Hollands Brabant aan de rand van de Biesbosch".

Waarom "Hollands Brabant"? Wel, vanaf de 10e eeuw behoorden Geertruidenberg, Made, Drimmelen en Hooge en Lage Zwaluwe tot het Graafschap Holland. Geertruidenberg kreeg van de Graaf van Holland al in 1213 stadsrechten en was daarmee "Hollands oudste stad". Pas bij de stichting van het Koninkrijk in 1815 werden deze plaatsen onderdeel van de provincie Noord-Brabant.

En waarom "aan de rand van de Biesbosch"? Dat is simpel: Lage Zwaluwe, Drimmelen en Geertruidenberg liggen direct aan het water van de in 1421 door de Sint Elisabethsvloed ontstane Biesbosch. De Biesbosch is heel belangrijk geweest voor een aantal ambachten vanwege de griend-, riet- en biezencultuur waar vele mannen, vooral in de winter, hun brood mee konden verdienen. Daardoor ontstonden er o.a. hoepel- en mandenmakerijen. Ook visserij werd een belangrijk middel van bestaan. Daarnaast ontstond aan de rivier de Amer een grote schippersgemeenschap met de bijbehorende scheepswerven.

De deelnamekosten bedragen € 92,00 per persoon,

exclusief de kosten van eventueel gehuurde fietsen. De prijs is inclusief alle entreegelden, kosten gidsen, lunches incl. koffie/thee, 2 maal diner **exclusief drank**, en ochtend en/of middag thee.

De eventuele overnachtingen, ontbijt e.d. en niet met name genoemde consumpties zijn voor eigen rekening.

Restitutie bij annulering na 31 mei is niet mogelijk.

Inschrijfformulieren voor deelname en informatie zijn verkrijgbaar bij de OKG secretaris Chris van den Heijkant 0162-520519 of bij de voorzitter Jan van Gils 0162-518015.

OKG leden die graag als gastvrouw/heer en/of begeleider tijdens deze dagen willen optreden, kunnen zich ook aanmelden bij bovengenoemde heren.

Het inschrijfformulier moet, volledig ingevuld en ondertekend, uiterlijk 31 mei a.s. in het bezit zijn van de **Commissie Brabantse Heemdagen 2015, p/a Nieuwlandsedijk 79, 4926 AN Lage Zwaluwe.**

De organisatie bemiddelt niet bij het verkrijgen van eventuele benodigde overnachtingsplaatsen. (voor deelnemers uit Geertruidenberg e.o. waarschijnlijk niet nodig)

Deelnemers krijgen t.z.t. een bevestiging van de inschrijving, vergezeld van routebeschrijvingen naar de samenkomstplaatsen alsook een opgave van toegestane parkeerplaatsen.

Deelnemers in het bezit van een museumjaarkaart wordt vriendelijk gevraagd deze mee te brengen.

De organisatie ziet Uw inschrijving met belangstelling tegemoet.

Hieronder een overzicht van de dagprogramma's:

Donderdag 6 augustus: vaar- en wandeldag

- 8.30 – 9.00 uur. Ontvangst met koffie/thee in de Raadzaal van het Gemeentehuis te Made.
- 9.00 – 9.45 uur Welkomstwoord door de (Loco-) Burgemeester.
Ceremonie Protocollaire.
Opening van de Heemdagen door de voorzitter van Brabants Heem dhr. Henk Hellegers.
- 9.45 – 10.30 uur. Met de auto naar parkeerplaats in Drimmelen en vandaar naar de startplaats van onze vaar- en wandeldag.
- 10.30 – 13.00 uur Groep 1 en 2 : met de fluisterboot de Biesbosch in, naar de Hofmansplaat vanwaar we met gidsen een eendenkooi bezoeken en gewandeld wordt naar het bruggetje van Sint Jan.
Groep 3 en 4 : wandelen met gidsen door Drimmelen en brengen een bezoek aan de kerk, waar een korte lezing met lichtbeelden plaatsvindt.
- 13.00 – 14.00 uur Lunch met alle deelnemers in Drimmelen.
- 14.00 – 16.30 uur Hetzelfde programma als 's-morgens maar dan voor groep 1 en 2 wandeling in Drimmelen en voor groep 3 en 4 de vaartocht op de Biesbosch.
- 16.45 – 17.45 uur Een lezing over de Linie-Crossers (1944-1945) voor alle deelnemers.
- 18.00 uur Diner en daarna muziek en quiz in het restaurant "Het Panorama" (met uitzicht op de rivier de Amer en de Biesbosch).
Mededelingen voor de volgende dag.

Vervolg dagprogramma's Brabantse Heemdagen 2015.

Vrijdag 7 augustus: fietsdag

- 8.30 – 9.00 uur Ontvangst Made
- 9.00 – 9.15 uur Gereed maken voor de fietstocht.
- 9.15 – 12.15 uur Groep 1 en 2 : fietstocht naar Hooge Zwaluwe, met een stop voor rondleiding in het museum van de heemkundekring 'Willem Snickerieme' en bezichtiging molen "Zeldenrust". Vervolgens via Lage Zwaluwe langs de rivier de Amer, de mooie krekens en vaarten naar Drimmelen.
- 9.15 - 13.00 uur Groep 3 en 4 : naar Geertruidenberg en daar een rondleiding o.l.v. gidsen door de mooie, historische stad Geertruidenberg, met bezoek aan de Geertruidkerk, het Stadhuis en het museum "De Roos". Daarna naar Drimmelen.
- 12.15 – 13.00 uur Lunch in het Dorpshuis in Drimmelen voor groep 1 en 2
- 13.00 – 13.45 uur Lunch in het Dorpshuis in Drimmelen voor groep 3 en 4
- 13.00 – 17.00 uur Groep 1 en 2 fietsen naar Geertruidenberg
- 13.45 – 17.00 uur Groep 3 en 4 fietsen naar Hooge Zwaluwe.
- 17.00 – 18.00 uur Allen op de fiets terug naar Made en daar de eigen fietsen op de auto zetten en de eventuele gehuurde fietsen inleveren.
- 18.00 – 18.30 uur Met de auto naar Drimmelen.
- 18.30 uur Diner en daarna muziek en quiz in het restaurant "Het Panorama".
 Uitreiking Bram van Brabant.
 Afscheid door de voorzitter van Brabants Heem.
 Afscheid en nabeschouwing door de dagvoorzitter van de organiserende kringen.

DIVERS NIEUWS

Ledenvaria *Nieuwe leden:*

Per 9 maart Mevr. Zanza Loupias Molenweer 20 Raamsdonksveer

Data om vast in uw agenda vast te leggen

30 mei 2015 kleine excursie 'wandeltocht Houtse linie'

6 en 7 augustus 2015 Brabantse Heemdagen

3 oktober 2015 de excursie Dendermonde.

Lezingen OKG najaar.

15 oktober 2015

12 november 2015

10 december 2015

De onderwerpen voor deze lezingen zijn nog in onderhandeling.

Van de bibliotheek

Op 15 januari 2015 werd door de heer van den Eeden de lezing: "Bloed, zweet en tranen bij het graven van de Bergsche Maas" gegeven.

De belangstelling voor deze lezing was overweldigend!

Om deze reden willen we leden en niet-leden opmerkzaam maken, dat in de bibliotheek van de Oudheidkundige Kring Geertruydenberghe het unieke boek

'De Scheiding tussen Maas en Waal' beschikbaar is.

Het boek geschreven door ing. M.C.E. Bongaerts is uitgegeven door het Ministerie van Waterstaat in 1909. Dit unieke boek wordt niet uitgeleend maar elke maandagavond bent u welkom in de bibliotheek van 19.30 uur tot 21.30 uur om kennis te nemen met de inhoud.

De volgende onderwerpen worden erin besproken:

- Geschiedkundige Inleiding
- Plannen tot verlegging van de Maasmond
- Beschrijving van de uitgevoerde werken
- Administratieve regelingen
- Waterstanden en rivierkundige gevolgen
- Bijlagen
- Platen
- Tekstfiguren

Veel leesplezier Anne van den Berg